

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	31839 Мікробіологія і вірусологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31839
Назва ОП	Мікробіологія і вірусологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Крушинська Тетяна Юріївна, Кулакова Карина Георгіївна, Першегуба Ярослав Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.10.2020 р. – 07.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/bio/vidomist_pro_samocinuvannya_microbio.pdf
Програма візиту експертної групи	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/news/programa_vizytu_akredit_expert.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма здатна забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців у галузі мікробіології та вірусології відповідно до тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту, орієнтованих на міжнародне співробітництво. Вона створена на основі відповідного Стандарту вищої освіти та внутрішніх нормативних актів ОДУ з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду. ОП Мікробіологія і вірусологія та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 1 Проектування та цілі освітньої програми. Щодо критерію 2, то є деякі недоліки, які свідчать про часткову невідповідність критерію. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Щодо критерію 3, доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання то слід зазначити що дана ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками, які розроблено та затверджено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polo-org-osvit-process.pdf>). Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО України або за кордоном, регулюється Положенням про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf>). Щодо критерію 4, то матеріали, які представлені для аналізу, демонструють, що обрані у ЗВО форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та результатів навчання. Щодо критерію 5, то контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання принципів академічної доброчесності стосовно даної ОП в цілому відповідають визначеному критерію. Щодо критерію 6, то Університет широко практикує різного виду мотивації викладачів. Рекомендовано налагодити роботу Центру забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова стосовно вчасної і повної (академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідно до навчальних дисциплін, які вони забезпечують) організації підвищення кваліфікації НПП, які задіяні до реалізації ОП «Мікробіологія і вірусологія». Щодо критерію 7, то матеріально-технічне та інформаційне забезпечення за даною ОП є достатнім для реалізації цілей та програмних результатів навчання. За критерієм 8 ОП загалом відповідає вимогам забезпечення якості освіти, із зауваженням, що мають характер рекомендацій. Щодо критерію 9, то в ОНУ імені І.І. Мечникова на достатньому рівні забезпечується доступ та прозорість публічної інформації, яка оновлюється та є чинною на момент її знаходження на офіційному сайті.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

При формуванні ОП врахований галузевий контекст, тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Зміст програми відповідає предметній області спеціальності. ОП має чітку структуру; ОК логічно взаємопов'язані; ОП та навчальний план, робоча програма практики передбачають формування компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. ЗВО має можливість організації повноцінного формування індивідуальної освітньої траєкторії. Обсяг ОП відповідає стандарту для магістерських програм. Вживаються відповідні заходи щодо корекції реального навантаження студентів, їх аудиторної та самостійної роботи; ОК ОП сприяють набуттю соціальних навичок. Матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання заповнені повно і коректно. Критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь на багатьох ресурсах ЗВО. До організації та реалізації освітнього процесу широко залучені роботодавці, спеціалісти-практики та експерти галузі. Добре розвинена матеріально-технічна база, яка дозволяє проводити мікробіологічні дослідження з використанням сучасних методик. Відсутні конфліктні ситуації у магістрів з НПП та між собою. Студенти високо оцінюють якість їх взаємодії з викладачами. Сайт містить повний об'єм даних щодо ОП. ЗВО має всі необхідні документи, що регламентують права та обов'язки учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти мають реальну можливість участі у міжнародних програмах академічної мобільності завдяки підсиленій увазі до мовної підготовки та тісних зв'язків випускаючої кафедри з європейськими університетами.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Результати анкетування здобувачів не завжди враховуються при прийнятті управлінських рішень. У анкетуванні брало участь всього 7-8 осіб, а це означає, що отримані статистичні дані не є достатньо надійними щодо їх використання для вдосконалення ОП. Рекомендуємо приділити більше уваги методам збору інформації про позиції та потреби здобувачів освіти. Вдосконалення потребує перелік вибіркового дисциплін, який зараз складається з 54 найменувань і є загальним для трьох магістерських ОП. Найвне різноманіття, ускладнює осмислений вибір, а часом приводить до дублювання освітніх компонентів (виявлено ідентичність ОК11 та ВК41). Було б доцільно виділити ті 18 вибіркового дисциплін, які розроблялися спеціально для магістрів з мікробіології та вірусології, а тому мають більш тісні зв'язки з обов'язковими компонентами їх програми та тематикою кваліфікаційних робіт. Учасникам освітнього процесу інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається у вигляді анотацій дисциплін, а не силабусів. Рекомендовано анотації дисциплін розвинути до формату силабусів навчальних дисциплін. Відсутня системність у перевірці студентських наукових робіт (рефератів) на наявність ознак академічного плагіату. Рекомендовано розширити повноваження Центру забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова щодо впровадження політики академічної доброчесності та

посилити роз'яснювальну роботу серед студентів з питань академічної доброчесності та плагіату. Під час проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку встановлено, що окремі викладачі не мають сертифікатів з підвищення академічної та професійної кваліфікації. Рекомендовано налагодити роботу Центру забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова стосовно вчасної і повної (академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідно до навчальних дисциплін, які вони забезпечують) організації підвищення кваліфікації НПП, які задіяні до реалізації ОП «Мікробіологія і вірусологія». Як було зазначено студентами, інфраструктура університету потребує покращення та вдосконалення. Це стосується можливості користуватися спортивним комплексом та створення умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Для них рекомендується розробити систему підтримуючих заходів, окрім навчання лише на першому поверсі для здобувачів освіти. В умовах дистанційного навчання, за можливості, рекомендується забезпечити доступ НПП до ліцензованого програмного забезпечення (ZOOM). Немає чітко визначеної процедури здійснення моніторингу якості ОП. Рекомендується покращити та формалізувати схему моніторингу якості ОП, яка б включала регулярну оцінку якості за участю Центру забезпечення якості освіти. Для покращення комунікації зі студентами та роботодавцями, рекомендується впровадження онлайн-кабінетів для перших та формалізовані онлайн-анкети для останніх

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі програми визначені як підготовка висококваліфікованих фахівців з мікробіології та вірусології, що володіють знанням сучасних теоретичних концепцій та методами наукових досліджень, здатні працювати в практичній та науково-дослідній сфері, а також у сфері освіти з орієнтацією на інтеграцію у Європейський простір. Ціль чітко сформульована та відображає унікальність програми. Вона в основному відповідає місії університету (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>), яка полягає перш за все у наданні високоякісних освітніх послуг та здійсненні сучасних наукових досліджень. В той же час, такий аспект місії університету як просування гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторі, не знайшов відображення у цілях програми. З основних стратегічних пріоритетів ОНУ до цілей програми ближче за все інноваційна освітня діяльність та інтернаціоналізація діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Залучення стейкхолдерів до розробки ОП відбувалося як за рахунок формалізованих процедур, так і через безпосереднє спілкування у ході навчально-виховного процесу, практичної співпраці та наукових заходів. Центр забезпечення якості освіти ОНУ проводив анкетування магістрів, за результатами якого було скоректовано структуру програми - послідовність вивчення дисциплін, виправлене дублювання змісту. Але побажання поліпшити інформованість студентів щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій та роботи психологічної служби університету не було враховано належним чином. (див. аналітичні звіти <https://drive.google.com/file/d/1F7tmtkrM8fi9NhoRozy89JoNrWI-JMkJ/view> та <https://drive.google.com/file/d/1qD4EyFf3GxUZLeJk5H3j99F3qGbj3L9-/view>) Кафедра мікробіології підтримує тісні зв'язки з випускниками (підтверджено їх активною участю у відкритій зустрічі під час акредитаційної експертизи), від яких були отримані слушні пропозиції за окремими питаннями у змісті навчальних дисциплін, в основному вибіркових. З роботодавців до розробки ОП були залучені фахівці Одеської обласної фітосанітарної лабораторії, Одеського обласного лабораторного центру МОЗ України, ТОВ «Смартлаб», рекомендації яких сприяли підвищенню конкурентоспроможності випускників програми за рахунок вивчення таких дисциплін, як «Сучасні методи дослідження біологічних об'єктів», «Прикладні проблеми вірусології», «Молекулярно-генетичні основи мінливості мікроорганізмів», «Біологічні сенсори та діагностикуми». Роботодавці наполягали також на тому, що випускники програми повинні добре розуміти теоретичні основи сучасних методів дослідження. Це було враховано у формулюванні додаткових результатів навчання: ПР17-ПР24. Пропозиції щодо дисциплін, спрямованих на формування викладацьких компетентностей, були отримані від директорів Одеського та Ізмайльського медичних училищ. Інтереси та потреби академічної спільноти відносно цілей ОП та програмних результатів навчання були враховані на підставі участі у проекті з інтернаціоналізації освіти «High Five», літніх шкіл, консультацій з представниками університетів-партнерів ОНУ, наукових конференцій, симпозіумів та конгресів різних рівнів.

Зібрані таким чином побажання та пропозиції було узагальнено на засіданні Вченої ради біологічного факультету (див. протокол <https://drive.google.com/file/d/1WE7TwuazJbfYNPJ-k3FGBz1MVPgwe2RL/view>)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Тенденція розвитку мікробіології та вірусології у напрямку широкого застосування методів молекулярної біології та інформаційних технологій чітко простежується у змісті програми. ОП враховує попит ринку праці на професіоналів в галузі мікробіології, вірусології, здатних здійснювати наукову, науково-практичну та педагогічну діяльність. Раніше такий попит не був задоволений, бо підготовка магістрів-мікробіологів ніколи не була масовою, а у ОНУ їх підготовка була припинена на кілька років. Цілі програми, її орієнтація на широке коло теоретичних та практичних питань забезпечують підготовку фахівців, зданих працювати у промисловості (біотехнологічні та харчові підприємства), аграрному секторі (захист рослин, контроль сільськогосподарської продукції), у охороні здоров'я (лабораторна діагностика), екологічних службах (контроль навколишнього середовища), а також у науково-дослідних установах та навчальних закладах. Врахування регіонального контексту спирається на офіційні документи з соціально-економічного розвитку Одеської області. Зокрема, регіональною особливістю є вирощування риб в аквакультурі, що потребує участі мікробіологів. Вивчення досвіду аналогічних вітчизняних (з Київського, Дніпровського, Львівського, Чернівецького та Харківського університетів) та іноземних (шведської, польської, британської та іспанської) освітніх програм та споріднених кафедр вплинуло не стільки на цілі та програмні результати навчання, скільки на структуру та зміст ОП: формування блоку вибіркових курсів та введення ряду дисципліни, які стосуються новітніх досягнень у галузі. У співбесіді викладачі також розповіли про запозичені прогресивні педагогічні технології: контроль знань на інтерактивних платформах, включаючи мобільні телефони, викладання окремих тем самими здобувачами освіти, оформлення лабораторних звітів згідно європейської нормативної бази, творчі завдання у вигляді тематичних роликів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для магістрів галузі знань 09 «Біологія» спеціальності 091 «Біологія» (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-091-M.pdf>) щодо формулювання результатів навчання, які стосуються генерації ідей та розв'язування складних задач у своїй предметній галузі, комунікації, аналітики, планування, здійснення та представлення результатів наукової роботи, дотримання норм біоетики та академічної доброчесності. Досягнення цих результатів забезпечується структурою ОП, змістом її освітніх компонентів, організацією навчального процесу та застосуванням відповідних методик викладання, освітнім середовищем та матеріально-технічним оснащенням. Програмні результати навчання також відповідають восьмому рівню за Національною рамкою кваліфікацій (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>), бо вони передбачають здатність здобувачів освіти розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мікробіології та вірусології, проведення досліджень та здійснення інновацій, в тому числі, у нестандартних умовах.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Чітка орієнтація на вимоги відповідного Стандарту вищої освіти. Достатній зв'язок з місією та стратегією університету. Активне та неформальне залучення роботодавців до розробки ОП. Врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, яке забезпечує високу кваліфікацію та конкурентоспроможність випускників освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Анкетування здобувачів освіти проводиться регулярно, проте його результати не завжди враховуються при прийнятті управлінських рішень. Крім того, у анкетуванні брало участь всього 7-8 осіб, а це означає, що отримані статистичні дані не є достатньо надійними щодо їх використання для вдосконалення ОП. Тому рекомендуємо приділити більше уваги методикам збору інформації про позиції та потреби здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма відповідає критерію в цілому. Підкритерії 1.1, 1.3 та 1.4 не викликають жодних зауважень. Деякого вдосконалення потребує збір та аналіз інформації щодо позиції та інтересів здобувачів освіти, але це не тягне за собою істотного зниження рівня відповідності за критерієм проектування та цілей освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія та становить 90 кредитів. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів складає 66 кредитів ЄКТС, з них практика 15 кредитів. Обсяг дисциплін за вибором здобувачів – 24 кредити ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП структурована на цикли загальної підготовки (6 обов'язкових освітніх компонентів), фахової підготовки (12 обов'язкових компонентів) та вибіркової компоненти (6 дисциплін з доступних 54, за вибором здобувача освіти). Логіка та послідовність викладання в цілому витримується: так вивчення «Основ методології біологічних та біотехнологічних досліджень» (загальна підготовка) конкретизується у вивченні «Сучасних методів дослідження біологічних об'єктів» (фахова підготовка); «Педагогіка і психологія вищої школи» логічно продовжується «Методикою викладання фахових дисциплін у вищій школі», лише фаховий «Менеджмент наукового проекту» чомусь вивчається раніше за загальний «Менеджмент науки і інтелектуальна власність». Досягнення всіх програмних результатів навчання та формування програмних компетентностей забезпечується обов'язковими освітніми компонентами ОП, що показують наведені у програмі матриці відповідності. Вибіркові дисципліни вивчаються у другому та третьому семестрі. Вони підкріплюють формування програмних компетентностей та дозволяють набутти додаткових соціальних навичок.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає її предметній області, тобто мікробіології та вірусології як науковій галузі. Підготовка за програмою також орієнтована на педагогічну діяльність, викладання біологічних дисциплін у закладах освіти різного рівня. Програма не є міждисциплінарною, але надає здобувачам освіти як компетентності мікробіолога-практика, дослідника, так і викладача. У тексті програми описано не тільки об'єкт вивчення та теоретичний зміст предметної області, а й відповідні методи, методики та технології. Все це належним чином відображено у змісті обов'язкових та вибірових освітніх компонентів. При цьому обов'язкові компоненти зосереджені в основному на актуальних напрямках сучасної мікробіології, а вибіркової також стосуються суміжних галузей знання.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньої програми забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії. На сайті факультету розміщено перелік вибірових дисциплін, разом з їх робочими програмами, та правила вибору (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/98-vibirkovi-komponenti-magistri-programi>). З запропонованих 54 дисциплін магістр обирає 3 на другому курсі та 3 на третьому, що складає 27% загального обсягу навчання за програмою. До кожної вибіркової дисципліни наведено анотацію та презентацію, що робить вибір свідомим та відповідальним. Вибір здійснюється через заповнення електронних форм. Здобувачі освіти під час відеоконференції змогли чітко пояснити процедуру вибору, висловлювали задоволення переліком доступних

дисциплін, їх відповідністю освітнім інтересам здобувачів, підтвердили реальну можливість вільного вибору. Єдиним, що обмежує вільний вибір дисциплін, викладачі та адміністрація назвали наповнення груп для вивчення конкретної дисципліни – мінімальна кількість магістрів визначена як 8 осіб. Але можлива організація групи з 5-6 осіб за аргументованим поданням до навчальної частини.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється під час асистентської (включає проведення різних типів занять та виховних заходів) та переддипломної (робота у мікробіологічних лабораторіях різного профілю) практики загальним обсягом 15 кредитів, які спрямовані на формуванні інтегральної компетентності та п'яти різних фахових компетентностей кожна. Практичні заняття також передбачені у робочих програмах обов'язкових дисциплін. На кафедрі мікробіології, вірусології та біотехнології є всі матеріально-технічні передумови для формування практичних навичок мікробіологічного дослідження, які є складовою фахових компетентностей, але переліку практичних навичок, дуже специфічних для мікробіолога чи вірусолога, не існує. У робочих програмах з вибіркового дисциплін практичні заняття взагалі відсутні, є лише лекції (по 24 години) та семінари (по 10 годин), не залежно від змісту дисципліни. Але, оскільки формування програмних компетентностей забезпечується не вибірково, а обов'язковими дисциплінами, то такий прояв академічної свободи щодо структури вибіркового дисциплін не впливає суттєво на рівень відповідності за критерієм.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, необхідних у роботі мікробіолога-дослідника та викладача, за рахунок освітніх компонентів та позааудиторної роботи. Найбільше на це спрямовані дисципліни: ділова іноземна мова, біоетика, педагогіка та психологія вищої школи, менеджмент наукового проекту, а також виробнича практика та підготовка та захист дипломної роботи. Але майже всі дисципліни дають можливість розвитку навичок публічних виступів, академічного письма, професійної етики. У співбесіді із студентами вони назвали серед набутих soft skills навичку організації та планування наукової/ навчальної діяльності, роботи з літературою та електронними інформаційними джерелами, тайм-менеджмент. Роботодавці відмічали високий рівень таких соціальних навичок як відповідальність, комунікація у професійному середовищі, в тому числі, англійськомовному. Оригінальною платформою для формування soft skills у ОНУ виступає Journal Club, де студенти обговорюють наукові англійськомовні публікації, а учасники міжнародних обмінів звітують про своє перебування в університетах-партнерах.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійним стандартом, на якому базується ОП є Стандарт вищої освіти 2019 р. для магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія. Саме з нього були взяті формулювання мети, предметної області, програмних компетентностей та результатів навчання, а також форми атестації та адаптовані до специфічної орієнтації освітньої програми та її основного фокусу. Розробники ОП також встановили її відповідність 8 рівню Національної рамки кваліфікацій України за характером та складністю задач, які повинні вирішувати магістри після завершення навчання. Це відображено у термінах, які використовуються при описі програмних компетентностей та результатів навчання. Орієнтацію на міжнародне співробітництво відображає заявлена відповідність програми сьомому рівню за EQF-LLL та другому циклу QF-EHEA.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навантаження здобувачів освіти включає аудиторну та самостійну роботу, при тому остання не перевищує 2/3 загального обсягу навчальних годин. За тижневим розкладом у магістрів 3 дні аудиторних занять та 2 дні для роботи у бібліотеці, виконання індивідуальних завдань, інших видів самостійної роботи. Об'єктивна обмеженість навчальних годин спонукає викладачів (за їх відповідями під час он-лайн зустрічі) до впровадження сучасних методів ефективного викладання з використанням інтерактивних методик, мультимедійної техніки, забезпечення магістрів якісними методичними матеріалами. Це дозволяє досягати програмних результатів навчання, а здобувачі освіти повідомили, що не відчують себе перевантаженими. В умовах карантину навчальний план виконувався у повному обсязі, було організоване дистанційне навчання з використанням засобів Zoom, Google Classroom, соціальних мереж та електронної пошти (<http://onu.edu.ua/uk/research-council/osvitnii-protses-v-umovakh-karantynu>, <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/119-distantnijne-navchannya>, <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/118-google-classroom>,

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОП не відбувається. Але: 1) тісні зв'язки з випускаючої кафедри з науково-дослідними та навчальними закладами, де магістри проходять переддипломну практику, 2) високий рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів освіти вже момент вступу до магістратури, який відмічали роботодавці під час відеоконференції, та 3) зацікавленість роботодавців у залученні випускників ОП на постійну роботу, створюють певне підґрунтя для розвитку ОП у цьому напрямку.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Структура та зміст ОП відображають ретельну та кропітку роботу її розробників з узгодження існуючих нормативних вимог та унікальності освітньої програми, встановлення раціонального балансу між її компонентами, спрямованими на формування загальних та фахових компетентностей, задоволення індивідуальних освітніх інтересів здобувачів через блок вибіркового дисциплін. Сильною стороною програми є реалізація права здобувачів на індивідуальну освітню траєкторію. Її формування спирається на зрозумілі документи ОНУ, що доведені до відома всіх учасників освітнього процесу, здійснюється через їх активну взаємодію, позитивно сприймається здобувачами освіти, адже дозволяє набувати додаткових компетентностей та соціальних навичок, які вони вважають важливими для своєї подальшої кар'єри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Вдосконалення потребує перелік вибіркового дисциплін, який зараз складається з 54 найменувань і є загальним для трьох магістерських ОП. Тобто «своїми» для кожної програми є 18 дисциплін, але не вказано, які саме. Найвже різноманітні, не будучи якимось структурованим, ускладнює осмислений вибір, а часом приводить до дублювання освітніх компонентів (виявлено ідентичність ОК11 та ВК41). Було би доцільно виділити ті 18 вибіркового дисциплін, які розроблялися спеціально для магістрів з мікробіології та вірусології, а тому мають більш тісні зв'язки з обов'язковими компонентами їх програми та тематикою кваліфікаційних робіт. І, разом з тим, роз'яснити здобувачам освіти їх право обирати вибірково компоненти з інших освітніх програм. Пропонуємо також оптимізувати у робочих програмах вибіркового компонентів розподіл аудиторних годин між видами занять з урахуванням змісту дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загальний обсяг ОП, її логічна структура, зміст обов'язкових та вибіркового компонентів, теоретичної та практичної підготовки, співвідношення аудиторної та самостійної роботи дозволяють досягти цілей програми, сформувані як фахові компетентності, так і соціальні навички, забезпечити програмні результати навчання при широких можливостях формування освітньої траєкторії. Висловлені зауваження відносяться до блоку вибіркового дисциплін, тобто до підкритерію 2.4. Однак, виявлені недоліки не стосуються можливості вільного вибору дисциплін здобувачами освіти, тому це не пов'язано зі зниженням рівня відповідності за критерієм 2 в цілому.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Прийом на навчання за освітньою програмою регулюється загальними Правилами прийому до ОНУ, які розміщені на офіційному веб-сайті університету (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/abitur/entercom/vsup_spec_zno2020.pdf). Це дуже ґрунтовний документ на 74 сторінки, який роз'яснює особливості вступу до університету всіх категорій здобувачів, за всіма спеціальностями та всіма рівнями освіти. Проте, більш лаконічного документу – витягу із загальних Правил, який би стосувався саме прийому на ОП «Мікробіологія та вірусологія», не існує. На сайті біологічного факультету є сторінка, яка адресована абітурієнтам, але там наявна інформація тільки щодо бакалаврату, а не магістратури (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/biology/bio-abitur>). У правилах прийому на навчання не виявлено жодних дискримінаційних положень. Існує окрема сторінка «Вступна кампанія - 2020», яка допомагає абітурієнтам зорієнтуватися у особливостях вступу до ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/abitur>). За словами магістрів, у них не виникло непорозумінь щодо правил прийому на навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На ОП можуть вступати ті, хто має ступінь бакалавра або магістра, або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста. Абітурієнти складають іспит з англійської мови, що відображає специфіку програми, а саме залучення магістрів до міжнародних науково-освітніх проектів та викладання частини предметів англійською. Конкретна галузь знань/спеціальність за попередньою освітою не вказана. Проте, на думку гаранта ОП, було би доцільно встановити для базової освіти абітурієнтів мінімальний обсяг кредитів з профільних дисциплін, необхідних для вступу на магістерську програму, як це практикується у європейських університетах. Зараз наявність необхідної для опанування ОП базової підготовки контролюється на вступному іспиті. Програма іспиту розміщена за посиланням <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/abitur/2020/microbio-mag2020.doc>. Її аналіз показав, що питання з мікробіології та вірусології вимагають від абітурієнтів глибоких та різнобічних знань, які стосуються не тільки окремих наукових фактів, а й розуміння принципів та механізмів функціонування біологічних систем різного рівня. До 50% змісту програми іспиту складають питання з інших біологічних наук – від ботаніки до біофізики, адже навчання за ОП здійснюється у межах спеціальності 091 Біологія згідно відповідного Стандарту вищої освіти. Вступний іспит відбувається у тестовій формі, містить 50 завдань, які пропорційно відображають програму іспиту.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Магістри, що навчаються за ОП активно залучаються до програм академічної мобільності, тому технологія визнання результатів навчання, отриманих ними у закордонних університетах, добре відпрацьована та прописана у документах ОНУ. При цьому враховується обсяг у кредитах освітнього компонента, вивченого у іншому університеті та відповідність його структури та змісту певному освітньому компоненту ОП. Позиція Одеського університету відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні, в тому числі, і щодо обмеження максимального обсягу перезарахованих кредитів. Під час он-лайн зустрічей встановлено, що інформація з цього підкритерію, наведена у звіті самооцінювання, є об'єктивною. Вказані посилання на нормативні документи є активними. (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/Polozhennya-kredity.pdf>)

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Розроблена чітка процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/poloz-неformal-osvita.pdf>). На рівні університету встановлено зарахування сертифікату B2 з англійської як відмінної оцінки з дисципліни «Ділова іноземна мова». У інших випадках відповідальним за визнання результатів навчання, їх конвертацію у оцінку з певної дисципліни, або окремого модулю, є декан факультету. Рішення приймається колегіально предметною комісією з викладачів, що викладають відповідну дисципліну. У спілкуванні зі здобувачами освіти встановлено, що вони не зверталися до деканату з проханням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, але знають про таку можливість. Магістрам також нараховуються додаткові бали до оцінки з дисципліни за участь у тренінгах, літніх школах, короткострокових курсах, тематика яких відповідає змісту цієї дисципліни.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Нормативна база ОНУ чітко регламентує та зрозуміло роз'яснює всі питання, пов'язані з доступом до освітньої програми та визнанням результатів навчання. Необхідна інформація розміщена на сайті університету. Здобувачі освіти добре обізнані щодо правил прийому на навчання та можливостей зарахування результатів навчання, отриманих за межами ОНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліки, як такі, не виявлені. Рекомендовано ознайомлювати абітурієнтів не тільки із загальними Правилами вступу до ОНУ, а й надавати для своєї цільової аудиторії більш конкретну інформацію про особливості вступу на ОП. Рекомендацію було озвучено на фінальному брифінгу і представники ЗВО сприйняли її конструктивно. Удосконаленням за цим критерієм також може бути встановлення певних обсягів попередньої підготовки з профільних предметів при вступі до ОП, що підсилить урахування особливостей програми.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Інформація, представлена у Відомостях про самооцінювання, у інтерв'ю з учасниками навчального процесу та на сайті університету підтверджує високий рівень відповідності за всіма підкритеріями стосовно доступу до ОП та визнання результатів. Як складова широкого міжнародного співробітництва у ОНУ впроваджені взірцеві практики за підкритеріями 3.3 та 3.4. Визнання результатів навчання отриманих за межами університету інтегровано у освітній процес на рівні розробки відповідних документів, розподілу функцій і відповідальності, інформування здобувачів освіти про їх права та можливості. Така система не тільки створена, а й реально працює. Гарант програми та НПП, які залучені до викладання за програмою, розуміють шляхи та перспективи вдосконалення програми за цим критерієм та готові працювати у цьому напрямку.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання, що використовуються в межах освітнього процесу університету, наведені у розділі 2 «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова» сприяють досягненню заявлених у освітній програмі за спеціальністю 091 «Біологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи з застосуванням традиційних та інноваційних інтерактивних методик через комунікативний, інтегрований підходи до навчання; самонавчання, відпрацювання практичних навичок, шляхом використання методів організації, стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методів контролю, тощо. Науково-педагогічні працівники використовують сучасні методи викладання дисциплін, застосовують інформаційно-комунікаційні технології. При проведенні семінарських занять проводиться обговорення сучасних наукових статей за принципом «Journal Club».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічей з фокус-групами з НПП та здобувачами освіти було встановлено, що учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання шляхом оприлюднення опису освітньо-професійної програми на веб-сайті Одеського національного університету імені І.І. Мечникова та пояснюється в робочих навчальних програмах обов'язкових та вибірковок дисциплін окремо за кожним освітнім компонентом (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/polz-gravaabitur.pdf>), вчасно оприлюднюються на сайті університету та шляхом усного повідомлення на початку вивчення кожного освітнього компонента, перед виконанням конкретних видів робіт, під час консультацій перед проведенням підсумкових форм контролю. Графік організації освітнього процесу, розклади занять та атестаційних тижнів розміщено на паперових носіях на інформаційних стендах університету, електронні – на сайті, електронно

поштою, в соцмережах або месенджерах. Анотації дисциплін не перевантажені, зрозумілі для студентів. Рівень задоволеності здобувачів визначається шляхом проведення анкетування двічі на рік.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень планомірно забезпечується під час реалізації ОП завдяки нерозривності навчальної та науково-дослідної діяльності; поєднанню навчання з індивідуальним підходом до здобувача вищої освіти; єдності у різноманітні методів досліджень; свободі творчості у процесі досліджень. Воно передбачає, врахування регіональних особливостей; вільний відповідальний вибір; поступовість та неперервність. Поєднанню навчання і досліджень сприяє діяльність Наукового товариства студентів, аспірантів та молодих вчених університету (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/pologenia-ntsa.pdf>). Викладачами запланована їх участь у конференціях, симпозиумах тощо. Студенти, що навчаються за ОП, також мають можливість брати участь у науково-дослідній роботі в рамках міжнародних проєктів, та під час академічної мобільності за програмою Erasmus+ Результати наукової роботи студентів представлені на різноманітних конференціях. Збірки конференцій, що проводяться в університеті, розміщено на сторінці Товариства молодих вчених (<http://onu.edu.ua/uk/science/young-academ>). Приклади результатів наукової роботи здобувачів за цією ОП: Аврамович І. Удосконалення процесів адаптації мікроклонів Павловнії повстяної (*Paulownia tomentosa*) до умов *in vivo* з використанням бактерій родів *Lactobacillus*, *Enterococcus*, *Bacillus* // Збірка матеріалів Наукового товариства студентів, аспірантів і молодих учених ОНУ імені І.І.Мечникова, 2019. – С. 5-7. Режим-доступу: <http://onu.edu.ua/uk/science/young-academ> Аврамович І., Теслюк Н. Використання штамів *Bacillus megaterium*, *Enterococcus italicus* та *Lactobacillus plantarum* для адаптації мікроклонів павловнії повстяної (*Paulownia tomentosa*) до умов *in vivo* // Молодь і поступ біології: XV Міжнародна наукова конференція студентів і аспірантів, присвячена 135 річниці від дня народження Я. Парнаса (м. Львів, 9–11 квітня 2019 р.): збірник тез. – Львів, 2019. – с. 112 - 113 Режим-доступу: <http://docplayer.net/142429056-Molod-i-postup-biologiyi-hv-mizhnarodna-naukova-konferenciya-studentiv-i-aspirantiv-prisvyachena-135-richnici-vid-dnya-narodzhennya-ya.html>

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Перегляду ОП не було. Оновлення змісту ОК планується шляхом розробки та затвердження нових робочих програм з навчальних дисциплін, які будуть формуватися відповідно до результатів моніторингу, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань і зауважень. Термін оновлення освітньо-професійної програми та освітніх компонентів регламентують «Положення про освітні програми в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog.pdf>) та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>). При розробці робочих навчальних програм були враховані і в подальшому використані в освітньому процесі сучасні практики та наукові досягнення на основі аналізу вітчизняного законодавства, зарубіжного досвіду міжнародних обмінів при реалізації науково-дослідних проєктів та програм академічної мобільності. Викладацький склад, що реалізує ОП є одночасно педагогічними та науковими працівниками, тому зміст дисциплін відповідає сучасним методам наукових досліджень.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізацію діяльності та розвитку міжнародного співробітництва Університету курує відділ міжнародного співробітництва (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-dep_irelations). Університет має двосторонні договірні стосунки з 165 науково-академічними установами 39 країн світу та є членом Європейської Університетської Асоціації, Всесвітньої Асоціації Університетів, Наглядової Ради Magna Charta, Євразійської Асоціації Університетів, Чорноморської Мережі Університетів, Дунайської конференції ректорів. Університет бере участь в проєктах, що фінансуються міжнародними науковими та освітніми програмами (Horizon 2020, FP7, Erasmus+, TEMPUS, Jean Monnet, UNESCO, INTAS, HERMES, CRDF, Транскордонного співробітництва ЄС, Innovation in Tuberculosis, IRSES TB-prognosis, “High Five” Education Internationalization Project), якими передбачено взаємодію з питань проведення наукових досліджень, розвитку сфер безперервної та післядипломної освіти. В межах ОП реалізуються міжнародні проєкти, в яких беруть участь здобувачі та науково-педагогічних працівників цієї ОП: проєкт «A progress of tuberculosis and HIV/tuberculosis treatment assessed by fingerprinting of small molecule-biomarkers in patients from Eastern Europe» (<https://cordis.europa.eu/docs/results/319/319007/final1-summary-with-a-figure.pdf>), Школа для молодих вчених та лікарів-фтизіатрів TBNet Academy – відеозвіт (<https://www.youtube.com/watch?v=a1FveD9aLqC&t=28s>), проєкт INNOVA4TB (<https://www.innova4tb.com/the-team-beneficiaries-partners>, <https://cordis.europa.eu/project/id/823854>), у жовтні 2020 р. була подана заявка на проєкт з інтернаціоналізації освіти «High Five» за підтримки Шведського інституту (координатор проєкту в Університеті Умео Олена Ржепішевська <https://www.umu.se/en/staff/olena-rzhepishavska>). На даний момент реалізується Програма академічної мобільності Erasmus+ Programme Key Action 1 – Mobility for learners and staff – Higher Education Student

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Матеріали які представлені для аналізу за демонструють, що обрані у ЗВО форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та результатів навчання. Відзначається, що науково-педагогічні кадри, які забезпечують підготовку на ОП здійснюють необхідну роботу з методичного забезпечення навчального процесу, здійснюють активну наукову діяльність. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання має всі поля, заповнені повно і коректно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недоліком є те, що учасникам освітнього процесу інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається у вигляді анотацій дисциплін, а не силабусів. Рекомендовано анотації дисциплін розвинути до формату силабусів навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

При спілкуванні на зустрічах з НПП та здобувачами освіти було встановлено, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі за спеціальністю 091 «Біологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти цілей та програмних результатів навчання та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи. Викладацький склад, що реалізує ОП є одночасно педагогічними та науковими працівниками, тому зміст дисциплін відповідає сучасним методам наукових досліджень. Поєднанню навчання і досліджень здобувачів освіти сприяє діяльність Наукового товариства студентів, аспірантів та молодих вчених університету та функціонування Мечниківського товариства молодих вчених біологічного факультету де реалізується ОП. Надання інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів проходить у вигляді анотацій дисциплін, а не силабусів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Чіткість і зрозумілість проведення контрольних заходів та критеріїв оцінювання на ОП дотримується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі навчальної дисципліни, структура та зміст яких регламентується: «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова», «Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова», «Положення Одеського національного університету імені І.І. Мечникова про стипендіальне забезпечення учасників освітнього процесу». Форми контрольних заходів дозволяють перевірити знання, уміння, навички, оцінити набуті компетентності та виміряти ПРН після завершення вивчення окремих освітніх компонентів або освітньо-професійної програми. Рівень засвоєння тем із самостійної роботи контролюється усним опитуванням або виконанням письмового завдання, комп'ютерним тестуванням на поточному та підсумковому модульному контролі. Інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів освіти електронною поштою, платформами електронного навчання Socrative, Google Classroom, Zoom, Google Meet, через чат-групу у Viber та Telegram на початку навчального семестру. На першому занятті з дисципліни повідомляють про графік освітнього процесу, дату, час і місце проведення заліків та екзаменів. Під час зустрічі зі здобувачами освіти з'ясовано, що скарги на неадекватність критеріїв оцінювання

відсутні. Протягом надання освітніх послуг за ОП не виникало проблем із інформуванням здобувачів щодо форм і строків різних видів контролю, про що свідчать результати опитування (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_mikrobio2020-21.pdf).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою відповідають вимогам Стандарту (2019 р.) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-091-M.pdf> (другий (магістерський) рівень ВО (8 рівень НРК України), галузь знань 09 «Біологія», спеціальність 091 «Біологія»). Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та складання іспиту з фахової підготовки. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За результатами зустрічей з НПП та здобувачами освіти було встановлено, що для забезпечення об'єктивності екзаменаторів, врегулювання конфлікту інтересів, щодо реалізації механізмів оскарження результатів контрольних заходів всі учасники освітнього процесу дотримуються Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>). Порядок оцінювання результатів навчання та встановлення навчальних і загальних рейтингів, процедура допуску здобувачів вищої освіти до екзаменаційних сесій, порядок складання екзаменів, характеристики контрольних заходів викладено у відповідних положеннях в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова; окремими положеннями визначаються процедури роботи екзаменаційної комісії, організація самостійної роботи, порядок державної атестації (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>, <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf>, <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss.pdf>) Ці документи є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Описані в них процедури контролю доводяться до здобувачів на початку навчання в усних бесідах з представниками деканату, на початку кожного семестру деканом, завідувачем кафедри, на початку вивчення кожної дисципліни пояснюються викладачами. Крім того, електронні версії документів можуть бути передані магістрам за їхнім бажанням у будь-який зручний для них спосіб (електронною поштою, через чат-групу у Viber та Telegram, на усв- накопичувач інформації). Усі документи знаходяться у вільному доступі на сайті і є доступними для учасників освітнього процесу. Накази на проведення практики та захист практики оприлюднюються завчасно та кожен учасник освітнього процесу має вільний доступ. Результати опитування здобувачів освіти засвідчують їх достатню обізнаність у цьому питанні та позитивне ставлення до організованої системи контролю. В умовах запровадження обов'язкового дистанційного (та змішаного) навчання літня екзаменаційна сесія регламентувалася «Тимчасовим порядком проведення літньої екзаменаційної сесії 2019-2020 н.р. за дистанційною формою в ОНУ імені І.І. Мечникова в умовах карантину (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss.pdf>)

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти в університеті. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf), Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist>) та Стратегічними пріоритетами розвитку Одеського національного університету імені І.І. Мечникова на 2020-2025 роки (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>) В закладі проводиться активна робота з ознайомлення викладачів та студентів щодо академічної доброчесності, в тому числі, запобігання академічному плагіату. При зустрічі з студентами було визначено, що вони не достатньо обізнані про поняття академічної доброчесності. Процедура перевірки та самоперевірки студентських наукових робіт (рефератів) на наявність ознак

академічного плагіату є не обов'язковою. Обов'язковою та безкоштовною є перевірка дисертаційних досліджень спеціалізованими вченими радами Одеського національного університету імені І.І. Мечникова та наукових робіт студентів (курсова, дипломна, бакалаврська, магістерська роботи) ІТ інструментами Unicheck, яку покладено на структурний підрозділ наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/library.pdf>, http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf). Порушення академічної доброчесності серед здобувачів та НПП за цією ОП не спостерігалось.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, оприлюднюються заздалегідь на багатьох ресурсах навчального закладу, у тому числі і електронних. ЗВО популяризує академічну доброчесність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Студенти не в повній мірі ознайомлені з питаннями академічної доброчесності та плагіату. Відсутня системність у перевірці студентських наукових робіт (рефератів) на наявність ознак академічного плагіату. Рекомендовано розширити повноваження Центру забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова щодо впровадження політики академічної доброчесності та посилити роз'яснювальну роботу серед студентів з питань академічної доброчесності та плагіату.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

За підкритеріями 5.1, 5.2. та 5.3 ОП має високий рівень відповідності, адже інформація, що представлена на сайті університету, у Відомостях про самооцінювання та отримана на зустрічах з учасниками навчального процесу підтверджує, що правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, оприлюднюються заздалегідь на багатьох ресурсах навчального закладу, у тому числі і електронних. Однак, аналіз за підкритерієм 5.4 виявив відсутність системності у перевірці студентських наукових робіт (рефератів) на наявність ознак академічного плагіату, але ситуація може бути виправлена шляхом розширення повноважень Центру забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку встановлено, що науково-педагогічні працівники задіяні в освітньому процесі відповідають вимогам щодо академічної та професійної кваліфікації. З'ясовано, що кваліфікація групи забезпечення освітнього процесу за даною ОП сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти. Задіяно до реалізації ОП 16 штатних викладачів, з них 4 докторів наук та 11 кандидатів наук. Професорів 4, з них мають вчене звання професора – 4 (наукова ступінь доктор біологічних наук – 2, доктор педагогічних наук – 1, доктор психологічних наук – 1). Доцентів 11, з них мають вчене звання доцента – 6 (наукова ступінь кандидат біологічних наук – 8, кандидат педагогічних наук – 1, кандидат філологічних наук – 1, кандидат економічних наук – 1. Старших викладачів – 1. Відомості про академічну та професійну кваліфікацію викладачів були вивірені шляхом аналізу наявності дипломів про вищу освіту та сертифікатів про підвищення кваліфікації. Відомості показали, що в 5 НПП є необхідні сертифікати про підвищення академічної та професійної кваліфікації викладачів відповідно до навчальних дисциплін, які вони забезпечують, у 11 НПП є необхідні сертифікати про підвищення професійної кваліфікації відповідно до навчальних дисциплін, які вони забезпечують. Інтерв'ю показало достатній рівень вмотивованості задіяних в освітньому процесі викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

В ході зустрічі з науково-педагогічним складом було встановлено, що відбір науково-педагогічних та педагогічних працівників відбувається на основі проведення конкурсу відповідно до Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz_nauk-ped.pdf). Процедура конкурсу є прозорою, передбачає оцінку рівня професіоналізму претендентів за критеріями наявності необхідної кваліфікації, наукового ступеня та вченого звання, досвіду і здобутків у навчальній, методичній, організаційній роботі та науковій діяльності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Університет активно залучає до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців. У студентів, що навчаються за ОП «Мікробіологія і вірусологія», більшість практичних занять проходить на базах установ-партнерів, з якими ОНУ працює на умовах угод про наукову співпрацю. Серед таких установ: Біотехнологічний науково-навчальний центр Одеського національного університету імені І.І. Мечникова; Інститут мікробіології і вірусології імені Д.К. Заболотного; Селекційно-генетичний інститут – національний центр насіннезнавства та сортовивчення; Фізико-хімічний інститут імені А.В. Богатського; Науково-технічний інженерний центр (НТЦ) «Водообробка» Фізико-хімічного інституту; Державна Установа «Одеський лабораторний центр МОЗ України»; Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка». Керівництво установ, з якими укладено угоди, беруть участь у розробці робочих програм навчальних дисциплін, надають консультативну допомогу щодо потреб сучасного ринку праці та навичок майбутніх фахівців, а також постійно проводять спільні науково-методичні заходи, конференції.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До викладання та організації освітнього процесу залучені професіонали-практики: д.б.н., проф. Галкін Б.М., директор Біотехнологічного науково-навчального центру ОНУ, фахівець у галузі фармакології, токсикології та біохімії, має досвід науково-педагогічної роботи 46 років, викладає курс «Основи наукових досліджень та організація науки». Для виступів під час семінарських занять запрошуються фахівці з ЗВО-партнерів, зокрема, Олена Ржепішевська, PhD, старший науковий співробітник Департаменту хімії Університету Умео, Швеція, фахівець в галузі метаболоміки (<https://www.umu.se/en/staff/olena-rzhepishavska/>) та Олена Рахімова, старший науковий співробітник Департаменту медичної біохімії та біофізики Університету Умео, Швеція (<https://www.umu.se/en/staff/olena-rakhimova/>). Під час академічного обміну за програмою Erasmus+ частина лекційних та практичних занять проведена фахівцями з Університету Умео: науковим співробітником Департаменту молекулярної біології Крістером Ларссоном та професором, головою Відділу клінічної бактеріології Андершем Шьостедтом.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до Проекту Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_09072020.doc), Положення про центр перепідготовки та підвищення кваліфікації ФПСР (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-center-fpsr.pdf>) навчання працівників здійснюється за навчальними планами та програмами, розробленими предметними комісіями або кафедрами та затвердженими ректором, проректором з науково-педагогічної роботи. Індивідуальні плани та програми довгострокового підвищення кваліфікації розробляються кафедрою, яка здійснює навчання і затверджується ректором університету і погоджується з керівником закладу-виконавця. Копії документів про післядипломну освіту зберігаються на кафедрах та в особових справах працівників (відділ кадрового забезпечення).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Підвищення професійного рівня НПП, їх викладацької майстерності керівництво Одеського національного університету імені І.І. Мечникова стимулює через систему заохочення викладачів, яка передбачає матеріальні та моральні заохочення, що регламентується Проектом Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних

та педагогічних працівників в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_09072020.doc), Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz_nauk-ped.pdf). Рівень викладацької майстерності береться до уваги конкурсною комісією університету при прийнятті рішення щодо продовження трудових відносин або заміщення вакантної посади науково-педагогічного працівника. Зустріч з групою забезпечення ОП підтвердила вмотивованість викладачів розвивати викладацьку майстерність.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Організація та реалізація освітнього процесу Заклад вищої освіти здійснюється із залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Під час проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку встановлено, що окремі викладачі не мають сертифікатів з підвищення академічної та професійної кваліфікації. Рекомендовано налагодити роботу Центру забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова стосовно вчасної і повної (академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідно до навчальних дисциплін, які вони забезпечують) організації підвищення кваліфікації НПП, які задіяні до реалізації ОП «Мікробіологія і вірусологія».

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи сильні сторони: залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців сприяє досягненню визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Проте професійне удосконалення викладачів університету потребує впорядкування. Для цього Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова є необхідний ресурс, а саме Центр забезпечення якості освіти, зданий забезпечувати відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів навчальним дисциплінам, які вони викладають. Тому істотного зниження рівня відповідності за критерієм 6 не встановлено, але рекомендовано налагодити роботу цього підрозділу стосовно вчасної організації підвищення кваліфікації НПП, які задіяні до реалізації ОП «Мікробіологія і вірусологія».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Загалом аудиторний фонд, бібліотечні фонди, гуртожитки, забезпечують досягнення цілей та програмних результатів ОП. Навчальні корпуси переобладнані та відремонтовані, створені комфортні умови навчання. Освітня програма загалом забезпечена у повній мірі лабораторним мікробіологічним обладнанням. Крім цього наявні сучасні лабораторні прилади та пристрої, що забезпечують здобуття сучасних практичних навичок та умінь, а саме: ламінарні бокси, лабораторія ПЛР, хроматографи, електронний мікроскоп, спектрофотометри, обладнання для електрофорезу, ферментери. На підставі укладених договорів при навчанні використовується сучасне наукове обладнання та апарати комунальних та приватних закладів м. Одеси. Університет працює над створенням віртуальної лабораторії для навчання студентів даної ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ до бібліотечного фонду, навчальної, наукової та спортивної бази університету. Бібліотечні фонди налічують близько 4 млн. джерел та щорічно оновлюються на кількість джерел близько 20 тисяч. Також в ОНУ є електронний репозитарій (<http://dspace.onu.edu.ua:8080/>), централізований доступ до міжнародної наукометричної бази даних Scopus та Web of Science.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище більшою мірою є безпечним для здоров'я та життя всіх учасників навчального процесу. Навчальні лабораторії містять необхідне обладнання та забезпечення для запобігання надзвичайних станів та їх ліквідації, до такого обладнання відносяться УФ-стерилізатори, вогнегасники, ламінарні та звичайні бокси, вентиляційні шафи, засоби першої медичної допомоги. При навчанні використовуються музейні культури не патогенних бактерій. Студенти не мають контакту з клінічним матеріалом. Оцінка умов праці профспілковою організацією від 17.09.2020 показала, що умови праці на біологічному факультеті ОНУ ім. Мечникова є задовільними та відповідають нормативним вимогам. Студенти проінформовані щодо правил техніки безпеки та проходять інструктажі регулярно на початку курсу та декілька раз впродовж роботи. Виявлені недоліки стосуються відсутності вентиляційної системи у декількох лабораторних приміщеннях, балон з гелієм для хроматографії потребує зберігання в спеціальній шафі. В ОНУ працює психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>), але не всі студенти обізнані про її існування та функціонування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі освіти знаходяться у тісній взаємодії з НПП стосовно організації навчально-виховного процесу на ОП, консультації можуть проходити в очному режимі, з використанням соцмереж таких як Facebook, Instagram, Telegram, на кураторських годинах, інформація може бути викладена на вебсайті біологічного факультету (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/>). В університеті розміщені «Скриньки довіри», де студенти можуть залишати анонімні звернення щодо покращення освітнього процесу чи порушення їх прав. Однак, слід зазначити, що така послуга є недієвою та студенти не користуються «скриньками» у більшості. Інтереси та потреби здобувачів представляє студентське самоврядування, яке, представлено у комісіях з призначення стипендій тощо і сприяє вирішенню матеріальних та побутових проблем здобувачів. Студентська рада на належному рівні підтримується організаційно з боку адміністрації ЗВО у цілому. Соціальна допомога здебільшого надається профспілковою організацією студентів. Інформаційна підтримка здобувачів освіти відбувається на базі основної інформаційної платформи ОНУ – офіційного сайту (<http://onu.edu.ua/uk/>), де розміщується актуальна інформація про ЗВО. Але потрібно зауважити, що студенти є мало обізнаними в сферах висвітлених на сайті ЗВО, таких як процедура академічної мобільності, процедура перезарахування дисциплін, та інші формалізовані процеси. Загалом, студенти задоволені підтримкою та рівнем супроводу їх навчання, що підтверджено під час зустрічі з представниками самоврядування. Пропозиції студентів збирають під час опитувань. Так, наприклад, студентство було опитано про задовільний час перерви між парами, та завдяки цьому було прийнято загальне рішення.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даній ОП здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами не навчаються. Існує заочна форма навчання студентів, а також індивідуальна форма навчання, що може бути створена для студентів з особливими потребами. Впродовж навчання здобувачів освіти з особливими потребами використовується модель супроводу та адаптації для таких студентів, створюються комфортні умови для таких здобувачів, як то навчання на першому поверсі. Для подальшого розвитку та вдосконалення ОП рекомендується впровадження інших засобів та послуг для студентів з особливими потребами, окрім аудиторій першого поверху.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Прикладів конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та / або корупцією на ОП не було. Політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) визначена у Положенні про політику та урегулювання конфліктних

ситуацій у Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та Антикорупційній програмі Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). Згідно інформації, наданої представниками самоврядування, конфлікті ситуації здебільшого вирішуються за участю Студентської Ради або Профкому студентів та аспірантів. Оскарження результатів навчання відбувається безпосередньо з викладачами, з залученням самоврядування. Для подальшого розвитку та відповідної реалізації прописаних у Положенні норм та правил варто більш ознайомити студентів з формальною схемою вирішення конфліктних ситуацій із залученням комісії з урегулювання конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною є матеріально-технічна база лабораторій, що використовуються для розвитку практичних навичок здобувачів освіти та гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей, представлена на високому рівні. Для розвитку таких навичок для навчання студентів даної ОП також розробляється віртуальна лабораторія-симулятор (https://www.youtube.com/watch?v=Len1WX-vDy8&ab_channel=%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%A7%D0%B0%D0%B1%D0%25B). На факультеті реалізації ОП для інформування студентів з різних питань організації освітнього процесу створено вебсайт (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/>), для поширення актуальної інформації також проходять кураторські години, використовуються соцмережі. В ОНУ є електронний репозитарій (<http://dspace.onu.edu.ua:8080/>) та наявний безкоштовний доступ до міжнародної наукометричної бази даних Scopus та Web of Science. В університеті розміщені «Скриньки довіри», а також регулярно проводяться анкетування студентів щодо якості освітнього процесу, результати яких обговорюються на засіданнях кафедр. В ЗВО функціонує психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>). Університет має Положення про політику та урегулювання конфліктних ситуацій у Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та Антикорупційну програму Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Інфраструктура університету (спортивний комплекс) потребує покращення та вдосконалення, розвитку можливостей для здобувачів освіти, як було зазначено студентами. Освітньо-інформаційна підтримка студентів, як основа правильної та результативної роботи здобувачів освіти, також потребує деяких доопрацювань: так студенти мало проінформовані про механізми урегулювання конфліктних ситуацій згідно Положення, про діяльність психологічної служби, антикорупційну програму. Тож для розвитку ОП може бути доречним донести інформацію щодо існуючих практик до здобувачів освіти більш доступно та зрозуміло у вигляді схем або процедур дій. Крім вищезгаданого, рекомендується звернути увагу на створення умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами та розробити систему підтримуючих заходів, окрім навчання лише на першому поверсі. В умовах дистанційного навчання, за можливості, рекомендується забезпечити доступ НПП до ліцензованого програмного забезпечення (такого як ZOOM).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП на достатньому рівні забезпечує комфортне освітнє середовище, має міцну матеріально-технічну базу. В аудиторіях та навчальних будівлях належним чином зроблений ремонт та облаштовані робочі місця, що забезпечують досягнення необхідних цілей та результатів навчання. У здобувачів та НПП є вільний доступ до бібліотечних фондів, репозитарію, створюється основа для зростання якості освітнього процесу та наукової роботи викладачів та студентів. Створені умови для соціальної, психологічної та інформаційної підтримки. Активно працюють студентські об'єднання такі як студентська рада та профспілка. Впроваджується розробка та функціонування віртуальної лабораторії. Загалом, простежується відповідність, щодо критерію 7 із зауваженнями, що є не дуже суттєвими. Виявлені недоліки не мають безпосереднього впливу на формування фахових компетентностей здобувачів освіти та досягнення програмних результатів навчання. В ОНУ існують нормативні документи та структурні підрозділи з інформаційної підтримки здобувачів, але їх функціонування не є ефективним. Під час фінального брифінгу керівництво університету погодилося із висловленими зауваженнями та наголосило на готовності вжити відповідні заходи.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП регламентуються Положенням про освітні програми в ОНУ імені І.І. Мечникова, Положенням про організацію освітнього процесу, Політикою забезпечення якості вищої освіти ОНУ, Положенням про науково-методичну раду, Положенням про навчально-методичну комісію, Положенням про Центр забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). Останній перегляд ОП відбувся у 2019 році у відповідності до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Представники студентського самоврядування, а саме Григоренко В., беруть участь у засіданнях Вченої ради факультету, як наведено у Витязі з протоколу №7 засідання Вченої ради біологічного факультету від 07.04.2020 р, де можуть висувати пропозиції та зауваження. З урахуванням думки студентів ОП було видалено дисципліну «Цивільний захист та охорона праці в галузі» з переліку обов'язкових; також включені дисципліни «Загальна гігієна» та «Функціональна та лабораторна діагностика» до переліку вибіркових дисциплін. А також рішення висвітлене у Витязі з протоколу № 5 засідання Вченої ради біологічного факультету від 19.02.2020 про залучення здобувача вищої освіти Дейнегу О. до складу розробників нової редакції ОП «Мікробіологія і вірусологія». Останній перегляд ОП був проведений під час засідання кафедри та відображений у Протоколі № 8 засідання кафедри від 3.04.2020. Крім цього, періодично, приблизно раз у семестр або за ініціативи гаранта, організовуються студентські опитування з метою встановлення актуальності вивчення курсів дисциплін, повноти їх розкриття, цілісності та форми викладання навчального матеріалу, задоволеності освітнім процесом, пропозицій та зауважень студентів. Згідно з результатами цих опитувань задоволеність студентів зростає з часом. Але варто відмітити, що під час зустрічі зі здобувачами освіти було зазначено лише анкетування та кураторські години, як спосіб залучення думки студентства; прикладів пропозицій, що були враховані при розробці ОП не було згадано. Тож, для поліпшення стану залученості студентів слід акцентувати увагу на їх ролі у перегляді ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Між ЗВО та органами державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями Одеської області укладено меморандуми / угоди / договори про співпрацю, предметом яких є і обговорення шляхів підвищення ефективності підготовки фахівців за ОП, що акредитується. У рамках відповідної співпраці роботодавці мають можливість вносити пропозиції щодо перегляду цілей та програмних результатів навчання, безпосередньо змісту ОП. Роботодавці під час зустрічі підтвердили, що вони залучаються до удосконалення підготовки майбутніх фахівців з ОП «Мікробіологія і вірусологія» шляхом особистого спілкування з адміністрацією ОНУ, а також під час засідань Вченої Ради факультету. Так наприклад, під час засідання кафедри мікробіології, вірусології та біотехнології від 23.12.2019 були запропоновані дисципліни «Сучасні методи дослідження біологічних об'єктів» Шестуновим К.О., «Прикладні проблеми вірусології» Гончаровим В.О., «Молекулярно-генетичні основи мінливості мікроорганізмів» та «Біологічні сенсори та діагностикуми» Щукою О.А. Загалом, роботодавці задоволені рівнем залученості до розробки ОП, а також оцінюють рівень реагування на їх пропозиції як дуже добрий.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На факультеті існує база даних випускників, яка використовується для аналізу їх кар'єрного шляху. Випускники кафедри мікробіології, вірусології та біотехнології знаходяться у тісному та постійному контакті з НПП. Багато з них є співробітниками, або директорами приватних та комунальних лабораторій і установ, де можуть проходити практику, працевлаштовуватись студенти даної ОП. Крім цього, випускники, що продовжили свою кар'єру за кордоном, проводять семінари, беруть участь у міжнародних заходах разом зі студентами даної ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Моніторинг та аналіз якості освітньої програми здебільшого відбувається завдяки діяльності гаранта ОП, що відповідає за зміст та відповідність програми поставленим цілям та результатам, проводить оцінювання та перегляд.

Також у ЗВО функціонує Центр забезпечення якості вищої освіти, який більшою мірою проводить збір інформації від стейкхолдерів та проводить її аналіз, при необхідності складає рекомендації для робочої групи ОП. Представники робочої групи висловили задоволеність рівнем взаємодії між різними ланками цього процесу. У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти на даній ОП проводиться робота щодо усунення виявлених недоліків, а саме: - На даний момент НПП активно залучений до міжнародної академічної мобільності задля підвищення кваліфікації, участі у міжнародних заходах. Однак, рівень заохочень персоналу потребує покращення. Викладання іноземними мовами та розвиток викладачів відбувається здебільшого за їх ініціативи. - Зараз студенти проходять опитування раз у семестр та є задоволеними таким способом проведення. Також використовуються онлайн-опитування у Google-формах. Для подальшого розвитку потрібне удосконалення онлайн-опитувань та створення особистих електронних кабінетів здобувачів. - На даний момент взаємозв'язок з випускниками є достатнім для проведення аналізу та урахування кар'єрного шляху випускників. Подальшого розвитку також потребують формальні процедури контактування з іншими стейкхолдерами, як то роботодавці, місцеве самоврядування, громадські організації та створення анкет для їх пропозиції.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитаційна експертиза за даною освітньою програмою проводиться вперше

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ЗВО загалом та на ОП зокрема сформований високий рівень взаємодії, що сприяє розвитку культури якості даного закладу. Різні рівні контролю за ОП дозволяють коригувати та спрямовувати розвиток ОП. Активна залученість кафедри до академічної мобільності та міжнародних проектів дозволяє спиратися на найкращі практики. Зі звіту про самооцінювання та під час спілкування з працівниками ЗВО відомо, що діяльність персоналу моніториться та розглядається на радах різного рівня, як на НМК факультету так й університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В академічній спільноті ЗВО загалом та на ОП зокрема сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності на ОП. Виявлені недоліки усуваються в результаті внутрішнього оцінювання якості освіти. Регулярно проводяться анкетування студентів, самоврядування залучено до перегляду ОП. Встановлені тісні взаємозв'язки з роботодавцями міста та області. Вони залучені безпосередньо та через засідання до перегляду ОП і впровадження нових дисциплін. Випускники є також важливою ланкою взаємозв'язків, інформація про їх кар'єрний шлях використовується для розвитку ОП та впровадження нових дисциплін, проведення семінарів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Немає чітко визначеної процедури здійснення моніторингу якості ОП. Рекомендується покращити та формалізувати схему моніторингу якості ОП, яка б включала регулярну оцінку якості за участю Центру забезпечення якості освіти. Також студенти вказали незначну обізнаність їх роллю та впливом на ОП. Тож, бажано підсилити участь здобувачів ОП у процесі оновлення ОП передусім шляхом їх залучення до Вчених Рад та розробки ОП. Для покращення комунікації зі студентами та роботодавцями, рекомендується впровадження онлайн-кабінетів для перших та формалізовані онлайн-анкети для останніх.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості освіти регламентовано, створено Центр забезпечення якості освіти, робота якого могла би бути ефективнішою. Якість ОП підтримується та забезпечується з урахуванням думок та позицій всіх стейкхолдерів, але цей процес був би більш динамічним, якщо використовувати сучасні інформаційні технології. Вказані зауваження мають характер рекомендацій, а загалом ОП відповідає визначеному критерію.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу у ЗВО врегульовано такими документами, як: Статут ОНУ ім. І.І. Мечникова, Правила внутрішнього розпорядку ОНУ ім. І.І. Мечникова, Положення про організацію освітнього процесу ОНУ ім. І.І. Мечникова та іншими документами (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). Доступ до них є відкритий для всіх бажаючих на офіційному веб-сайті ЗВО. Учасники освітнього процесу дотримуються їх положень.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному сайті біологічного факультету розміщений проект освітньо-професійної програми «Мікробіологія та вірусологія» з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/programy/obhovorennya-op/mahistr-obgovorennya/spetsialnist-091mag-micro-obgovorennya>). На сайті залишені інструкції щодо дій задля надання пропозицій та зауважень. Там же розміщені відповідні протоколи засідань Вченої ради біологічного факультету, під час яких були розглянуті висунуті пропозиції. Доступ до проекту та можливості подати пропозиції та зауваження є вільними.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО та на веб-сайті біологічного факультету розміщено діючу ОП (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/bio/OP_Magistr_091_MicroBio_2020.pdf; <https://drive.google.com/file/d/1qVZoovIy-H5qYIMcgrF9k-qWk8VNhbC3/view>). На сайті біологічного факультету також розміщена інформація про робочі програми навчальних дисциплін, зокрема вибіркових, робочі програми практик (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/spetsialnosti/spetsialnist-091/ii-riven-vo-mahistr/osvitnya-prohrama-091-microb>). Доступ до документів є вільний та відкритий для всіх охочих.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, освітня програма та її проект, є доступними для усіх, розміщені на офіційному сайті ЗВО та \ або на сайті біологічного факультету. Всі охочі мають можливість надати рекомендації, пропозиції або зауваження до проекту ОП на зазначену на сайті електронну адресу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліків щодо критерію 9 не було виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Доступ та прозорість до публічної інформації у ВНЗ може вважатися взірцевою за ознаками достатності та інформативності. Інформація регулярно оновлюється та є чинною на момент її знаходження на офіційному сайті ОНУ. Навігація по сайту університету також є зручною та логічною, під час експертизи не було жодних проблем у доступі до документів з організації освітнього процесу або інших аспектів життя університету.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертній групі були створені належні умови роботи. Експертиза відбувалась в чіткій відповідності до програми візиту без жодних коригувань. Керівництво Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, гарант освітньої програми, науково-педагогічні та адміністративні працівники сприяли та надавали відповідні підтверджуючі документи та іншу інформацію, необхідну для формулювання обґрунтованої оцінки за відповідними критеріями. Відзначаємо високий рівень організації запланованих зустрічей, вчасність, якість та повноту подачі інформації за запитами та розуміння сутності роботи експертної групи. Всі заплановані зустрічі відбулися, проходили в робочій доброзичливій атмосфері.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Академ_і_проф_відповід_НПП. pdf</i>	kDI/cDLQyMTkpvtzEiGfmBcMqVLL5HiS9Uf2qnFP3 r0=
Додаток	<i>Результати_наукової_роботи _студентів.pdf</i>	BrbAyxeSQBT/LrrF9la8OwzJdlYmFAYyxIy7nefoskk =
Додаток	<i>Збірка_матеріалів_Наукового _товариства_студентів_аспір антів_і_молодих_учених.pdf</i>	U+aR/w2Zu92JpeA1cDdA/JzRmwLYN+lGf3J+NyrG V10=
Додаток	<i>Угоди_про_обмін_на_2019- 2022_рр.pdf</i>	CbGPw87HI9oBN7DeoishdNc8Ws86uOnAsTha72zr Vcw=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Першегуба Ярослав Володимирович

Члени експертної групи

Крушинська Тетяна Юріївна

Кулакова Карина Георгіївна